

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

כתובות מא

עניין: ולא תשים דמים בביתך

אמרי יוסף – כי תצא

וַיִּשַׁע גִּיכְ כַּאן וְלֹא תִשִּׂים דָּמִים בְּבֵיתְךָ, ר"ל כי נודע שיש באדם שני מיני דמים, דמים טמאים ודמים טהורים, וז"ש ולא תשים דמים בביתך, ר"ל בגופך הנק' בית כנ"ל לא יהיה שני מיני דמים מצד הקדושה ומצד הטומאה כנ"ל, כי יפול הנופל ממנו, ר"ל אם יש בך עדיין שני מיני דמים מצד היצה"ר והיצר טוב אזי תוכל ליפול ח"ו ע"י שיתגבר עליך היצה"ר ח"ו ויפיל אותך לרשתו, לכן לא יהיה לך ב' מיני דמים רק דם א', היינו שגם היצה"ר תהפוך לטוב ויהיה לך רק לב אחד לעבודת השי"ת ותהפך החומר לצורה, ועל ידי זה לא תפול לעולם כי גם היצה"ר יסיתך לעבודת השי"ת ולא יחטיא אותך לעולם וכנ"ל והבן, ועיין בע"ח (שער מ"ז שער דושי א"ע פ"ד) מסוד המעקה שבין עולם לעולם ועיין ג"כ בשער המצות ובס' משנת חסידים (מס' מנזח מעשיו פ"ג פסקא ד').

נועם אלימלך – כי תצא

כאלו שומעים התור' בסיני * וזהו כי תבנה בית חדש דהיינו הפנימיות של אדם נקרא בית כשתבנה הפנימיות שלך ע"י מחשבות טהורות * חדש ר"ל צריך אתה שיהי' דברי תורה חדשים עליך כנ"ל * ועשית מעקה לגגך פי' וצריך אתה שתעמיק ותשפיל את גבהותך * מעקה לשון ממצמקים קראתיך כו' וגג רמז לגאות כמו הגג שהוא גבוה וכשישפיל את עצמו אז יבנה ביתו בצדק והבן *

מהר"ל נתיבות עולם

נתיב גמילות חסדים פ"ה

ולדה. דע כי הכלב שהוא רע בעצמו וכאשר יש בתוך ביתו מתחבר אליו דבר רע מוזיק נראה שאין ביתו מוכן לחסד, כי כל הנבראים יש בהם הטוב והחסד הוץ מן הכלב שאין בו טוב שכך הוא עצם הכלב אצל הכל ובפרט כלב רע. ולכך מי שיש לו בריאה כמו זאת ומחבר אותו לביתו מסלק חסד מביתו כאשר נמצא בריאה זאת אצלו. ומה שאמר כי פורק ממנו יראת שמים דבר זה כי הכלב שאין בו דבר טוב כלל אינו נחשב בכלל העולם, והש"י הוא עלה אל כלל העולם, ומפני שהש"י עלה אל העולם לכך יש יראת שמים על העולם כאשר הוא ית' עלה אל העולם, והכלב שהוא מרוחק מן העולם לכך אשר הוא מחבר אותו בביתו הוא פורק מעליו יראת שמים כאשר הכלב הוא מרוחק מן העולם אשר הוא ית' עלה אל העולם ומצד הוה יש יראת שמים, והבן הדברים האלו. ונראה מפני כך הכלב אוהב אדון שלו שהכלב הוא תחת האדם ואינו בכלל העולם שהוא תחת הש"י לכך אוהב אדונו ביותר מהכל שנמשך אחר אדון שלו. ולכך מי שמגדל אותו בתוך ביתו פורק יראת שמים:

דרש משה לרבי משה מפיזענץ

תניא רבי נתן אומר מנין שלא ינדל אדם בלברע בתוך ביתו ולא יעמיד סולם רעוע בתוך ביתו שנאמר ולא תשים דמים בביתך

בבר כי ארכו כשמכיני מתרומות וירושלמי שמאמר' וס' הולך סוכב על הינה"ר ועל סכיכותיו סכ מאמר ר' צתן באן מה שפירה שלא ינדל אדם בתוך גופו הינה"ר ואמר ביתו כו' סס ביתו של הינה"ר וכבר ידענו כי ג' ה' אדם כקרא כית כמותו סכתוכ כיוס פיווע שומרי הכית וטעם זה כתבאר כנדרים וסוטה. וכך אמרו סולם רעוע יורה על מעלות המידות ונרס המעלות הס סולם מונכ ארצה וראשו מניע השמימה וכני אדם דומים למלאכי עליון עולים ויורדים כו' ופסוע *

